

عنوان مقاله:

بررسی تطبیقی مفاهیم باغ ایرانی در دو سرزمین ایران و هند

محل انتشار:

فصلنامه هنر و تمدن شرق، دوره 2، شماره 3 (سال: 1393)

تعداد صفحات اصل مقاله: 3

نویسنده:

مهرداد سلطانی - استادیار گروه معماری دانشگاه زنجان

خلاصه مقاله:

باغ ایرانی را می توان یکی از بزرگترین دستاوردهای فرهنگ و تمدن ایرانی به شمار آورد که در طول سالیان متمادی نماینده نوع نگاه انسان ایرانی به جهان پیرامون بوده و بخشی از هستی شناسی او را شکل داده است. باغ ایرانی محصول اصیل تعامل ذهن و زندگی ایرانیان در محیط طبیعی آنان است (منصوری، 1384). ادراک انسان ایرانی از باغ، ادراک او از طبیعت و حاوی سلیقه زیبایی شناسانه وی نسبت به عناصر این جهان و مفاهیم آنهاست. تعاملات فرهنگی و سیاسی حاکم بر جوامع بشری باعث شده است این محصول بی بدیل از قرن ها پیش مورد توجه حاکمان، هنرمندان و اهل ذوق در دیگر تمدن ها قرار گیرد. از این رو می توان سطوح مختلفی از تأثیرات این شیوه از باغسازی را در هنر باغسازی و منظره پردازی اقوام و تمدن های مختلف جهان شاهد بود. با مناقشات فرزندان تیمور، حکومت تیموریان در ایران دچار زوال شد، اما نوادگان تیمور و فرزندان او، دولتی جدید در هندوستان تشکیل دادند که اروپاییان آن را مغول کبیر نامیدند (انصاری، 1389). تیمور و جانشینان او علاقه زیادی به باغ ایرانی داشتند و وجود باغ های سمرقند گواهی بر این مدعاست. لذا پس از تسلط گورکانیان بر شبه قاره هند، باغ ایرانی به عنوان محصولی کامل همراه با حاکمان جدید وارد سرزمین هندوستان شد. حال با پذیرش این امر که باغ، پدیده ای آمیخته از طبیعت و فرهنگ است، این مسیله مطرح می شود که وجود تفاوت های اساسی میان میزبان جدید و پیشین در مولفه هایی همچون جهان بینی، فرهنگ، هنر و به خصوص اقلیم، باعث ایجاد تغییراتی در مفهوم باغ ایرانی شده و اصولا میزبان جدید، ادراک متفاوتی نسبت به کل باغ ایرانی و اجزا و عناصر آن داشته است. سفر پژوهشی به هندوستان فرصتی را فراهم آورد تا پژوهشگران در مواجهه بی واسطه و برداشت های میدانی خود، وجوه مختلف باغ ایرانی ساخته شده در زمینه تفاوت هند را مورد بررسی قرار داده و دامنه تغییرات به وجود آمده در مفاهیم و شکل باغ را در مقایسه ای تطبیقی با نمونه های داخلی مورد ارزیابی قرار دهند. بر این اساس مصادیقی از باغ های ایرانی موجود در هند و عناصر سازنده آنها در یک رشته پژوهش های موازی و جداگانه مورد بررسی قرار گرفت تا در نتیجه آنها، تفکر و ادراک جدید از باغ مورد شناسایی قرار گیرد. نتایج به دست آمده میدانی از پژوهش های اولیه باعث شکل گیری یک فرضیه کلی شد که براساس آن نگرش کلی به باغ ایرانی در هند، آن را نه یک منظره پردازی طبیعت گراییانه، بلکه یک فضا سازی معمارانه تلقی می کند که زمینه نامنظم هند را نظم می بخشد و ساماندهی می کند. در ادامه و پس از تکمیل پژوهش ها که با استناد به منابع مکتوب همراه شده است، نتایج حاصله تحت یک نگاه واحد مورد تحلیل و بررسی قرار می گیرد تا ابعاد روشن تری از تغییر مفاهیم باغ ایرانی در زمینه هندوستان به دست آید.

کلمات کلیدی:

لینک ثابت مقاله در پایگاه سیویلیکا:

<https://civilica.com/doc/851750>

